

tibus votivis donate, favore specialis gratie confoventur. Hinc est quod nos ad interventum venerabilium domini H(ugonis) tituli sancte Sabyne presbyteri cardinalis apostolice sedis legati, C(onrādi) Coloniensis archiepiscopi et H(einrici) Leodiensis electi, de providentia consilii nostri, comitatum et universa bona infra Frisiam et extra sita, que nobilis vir Otto comes de Ravensbergh tenuit de manu imperii titulo feudali, et que nobis per liberam resignationem Walrami de Monzoye tam pro se, quam pro Jutta uxore sua, ad quam dicta bona fuerant iure hereditario devoluta, quam etiam pro omnibus heredibus dicte Jutte, omni iuri quod sibi nomine dicte uxoris sue in prefatis bonis competeat ex quacunque causa renunciantis simpliciter coram nobis, legitime vacaverunt, venerabili Ottoni Monasteriensi episcopo dilecto principi nostro et sancto Paulo et eiusdem successoribus in perpetuum infeodamus et concedimus, a nobis et imperio iure feudali perpetuo possidenda, et eis bona ipsa auctoritate regalis culminis confirmamus. Testes qui interfuerunt sunt hii: legatus, Coloniensis et Leodiensis predicti, Symon Paderburnensis episcopus; Th. de Clive, W. de Juliaco, W. et O. de Nassowe, Adulfus de Monte, A. de Waldeke, Engelbertus de Marca et Conradus de Rethergh comites et W. dux de Lemburgh et alii quam plures. Datum Colonie X. Kal. Aprilis, Indict. undecima, anno Domini M^o.CC^o.L^o. tertio.

553.

Bündniss der Städte Münster, Dortmund, Soest und Lippstadt behufs Aufrechthaltung des Landfriedens abgeschlossen an der Brücke bei Werne. 1253 Juli 17. — Nach der Soester Ausfertigung gedr. Hæberlin Anal. p. 234; hieraus wiederholt Niesert U.-S. III. 537; nach der Dortmunder, Fahne, Dortmund II. 4. p. 33; deutsche Übersetzung des 15. Jahrhunderts in dem Münster'schen Guldenbuche, Niesert U.-S. III. 307. Hier nach Erhard's Abschrift des Orig. der Erneuerung v. J. 1268, im Archive der Stadt Lippstadt; Fr. Münster U. 134.

In nomine sancte et individue Trinitatis. Amen. Scabini, consules, totaque burgensium ac civium Monasteriensis, Tremoniensis, Susatiensis ac Lippensis civitatum universitas, omnibus ad quos presens pagina pervenerit salutem in perpetuum. Cum dignum et perutile sit, ea que memorie digna provide ordinantur, ne calumpnie subrepere valeat iniquitas aut erroris ambigui suboriri possit prolixitas, firmo litterarum robore solidari, notum esse volumus universis tam presentibus quam futuris, quod nos propter multimodas necessitates nobis frequenter in captivitatibus, rapinis, multisque aliis iniuriis gravaminibus imminentes, de communi consilio ac consensu, factis et acceptis invicem fide et iuramentis, perpetua sumus confederatione uniti sub hac forma. Primum est quod cuicumque hominum quempiam nostrum postmodum captivanti, vel indebite rebus suis spolianti, denegabimus prorsus in omnibus predictis civitatibus nostris contrahendi mutui facultatem et omnia ea que sibi commodum et honorem procurare possunt et conferre, ita videlicet ut, si castellanus alicuius domini fuerit auctor iniurie perpetrate, eiusdem castellani domino et omnibus militibus ac famulis suis secum in castris suis nec non alias residentiam facientibus ubicunque omnino denegabuntur supradicta. Idem fiet simplicibus militibus ac famulis hinc inde residentibus et complicibus eorundem. Item si aliquis raptor pro bonis alicui nostrum ablati, ad instantiam iniuriam passi vel suorum, ordine iudiciario proscriptus fuerit in alterutra nostrarum civitatum, passum iniuriam quicumque nostrum, ad quos venerit consilium et auxilium, ut sibi iusticia de suo malefactore fiat, requirendo, taliter promovebunt, qualiter concives eorum proprios, iniuriam parem passos, in sua iusticia prosequenda promovere tenentur. Item si contigerit quempiam burgensium nostrorum ad alterutram nostrarum venire civitatum, qui propter evidentem rerum et corporis metum abinde egredi non audebit, burgenses illius civitatis ipsam in illum conducent locum, in quo ipsum securum recipere possint sui comburgenses. Item si miles fidei et honoris violator nobis rationabiliter denunciatus fuerit, talem fidei et honoris violatorem censes, in omnibus civitatibus nostris ipsi mutui commodum denegabimus, quousque universum debitum persolvat, pro quo fidem suam violavit. Item si quispiam nostrum bona alterutri confederatorum nostrorum

ablata per rapinam vel per furtum in civitatem aliquam vel alias ubicunque delata vel deducta, extra suam civitatem emerit vel in merces suas commutaverit, ea non in civitatem suam inducturus ibidem distrahenda, sed alicubi distracturus, idem equaliter reus cum fure censebitur et raptore. Huius itaque dicte confederationis ac unionis nostre formam, quam ratam, firmam et ir retractabilem in perpetuum fore decrevimus, pena pecuniaria vallandam duximus et firmandam, ita videlicet quod quicumque privatus contra ipsam venerit, in decem marcis et carrata vini, pro quibus relaxandis a quoquam peti non licebit, sue tenebitur civitati pro excessu, omni insuper honore destitutus et privatus, quo boni homines merito gaudere debent, ita quod deinceps probis viris coequari non valebit. Quicumque igitur inventus fuerit in aliquo predictorum articulorum excessisse, si de hoc duorum proborum virorum testimonio convinci poterit, pena punietur supradicta. Si vero deficiente probatione se voluerit expurgare, se assumptis sibi sex viris idoneis expurgabit. Item si alterutra nostrarum civitatum ab aliis civitatibus nostris in predicta confederatione redarguta fuerit excessisse, que se de hoc voluerit expurgare, hoc sibi licebit cum duodecim viris idoneis, quorum sex erunt de consilio tunc temporis existente, et sex alii in eadem civitate residentes. Ut autem facte et dicte huius confederationis nostre rata permaneat ordinatio et inconvulsa, presentem paginam in rei veritatis testimonium nostrarum civitatum sigillis fecimus communiri. Acta sunt hec apud pontem Wernen anno Domini M^o.CC^o. quinquagesimo tercio, XVI°. Kal. Augusti.

554.

* *Der päpstliche Legat Hugo verleiht dem Kloster Rengering das Recht, den Gläubigen, auf ihren Wunsch, eine Begräbnisstätte daselbst zu gewähren. 1253 August 3. Metz. — Abschr. Msc. I. 408. f. 449.*

Frater Hugo miseratione divina tituli sancte Sabine presbyter cardinalis apostolice sedis legatus dilectis in Christo abbatissae et conventui monasterii de libro sancte Marie in Reggerinc ordinis Cisterciensis Monasteriensis diocesis salutem in Domino. Devotionis vestre precibus annuentes auctoritate vobis presentium indulgemus, ut si vestri monasterii fundatores vel alii fideles apud ipsum elegerint sepulturam, dummodo non sint excommunicati vel interdicti aut etiam publice usurarii, liceat vobis non obstante alicuius contradictione temeraria ecclesiastica tradere sepulture, illarum tamen ecclesiarum salva iusticia a quibus assumuntur corpora mortuorum. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre concessionis infringere vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare presumpserit, indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursum. Datum Meti III Nonas Augusti, pontificatus Domini Innocentii pape quarti anno undecimo.

555.

* *Der edle Vogt Widekind vom Berge bestätigt eine Schenkung des Ritters Helmbert von Manen an das Kl. Marienfeld. 1253 August 25. Hausberge. — Or. Kl. Marienfeld U. 125.*

In nomine Domini. Amen. Omnibus presentes visuris vel auditoris Widekindus advocatus Montis rei geste noticiam. Quoniam lapsu temporis hominum memoria labitur et ob hoc surrepit odiosa oblivio, mater licium et materia iurgiorum, expedire credimus, ut que pie et legitime acta sunt, scriptis autenticis muniantur. Notum igitur esse volumus tam presentibus quam futuris, quod bone memorie dominus Helmbertus miles dictus de Manen divine retributionis intuitu duo iugera in Merle sita, que de manu nostra in feudum tenuit, cenobio campi sancte Marie pia liberalitate donavit; nos quoque, ut quod per eum in hac parte factum est, firmum et stabile perseveret et malignis machinationibus nequeat infirmari, proprietatem duorum iugerum prefato monasterio duximus conferendam. Testes qui premissae donationi nostre rogati et vocati interfuerant sunt hii: Henricus filius meus, Widekindus et Justacius fratres dicti de Slon, Johannes